

НАРЕДБА № Н-16 от 23.11. 2006г.

за реда за осигуряване прозрачност на финансовите взаимоотношения между държавните органи и органите на местното самоуправление и държавните и общинските предприятия и финансовата прозрачност в рамките на определените предприятия

Чл. 1. (1) Тази наредба има за цел да осигури прозрачността на финансовите взаимоотношения между държавните органи и органите на местно самоуправление и държавните и общински предприятия, така че ясно да бъдат представени:

1. държавните или общинските средства, предоставени пряко от държавните органи или органите на местно самоуправление на съответните държавни или общински предприятия;

2. държавните или общинските средства, предоставени от държавните органи или органите на местно самоуправление чрез посредничеството на държавни или общински предприятия или финансови институции;

3. действителната употреба на предоставените държавни или общински средства.

(2) За целите на прозрачността, финансовата и организационна структура на всяко предприятие, на което са предоставени специални или изключителни права, съгласно чл. 86, ал.1 от Договора за създаване на Европейската общност (Договора) или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес съгласно чл. 86, ал.2 от Договора, и във връзка с тези услуги получава компенсация за обществени услуги независимо под каква форма, като наред с това осъществява и други дейности, следва да бъде правилно отразена в неговите отделни счетоводни сметки, така че ясно да са показани:

1. приходите и разходите, свързани с различните дейности;

2. детайлно описание на методите на разпределяне на приходите и разходите по различните дейности.

Чл. 2. Прозрачността по чл. 1, ал. 1 се осигурява по-специално спрямо следните аспекти на финансовите взаимоотношения между държавните органи или органите на местно самоуправление и държавните или общинските предприятия:

1. компенсирани на текущи загуби;

2. осигуряване на капитал;

3. безвъзмездни субсидии или кредити при облекчени условия;

4. предоставяне на финансови предимства чрез отказ от печалба или от възстановяване на дължими суми;

5. отказ от нормална възвращаемост от използваните държавни средства;

6. компенсация за финансови тежести, наложени от държавните органи или органите на местното самоуправление.

Чл. 3. (1) Прозрачността по чл. 1, ал. 2 се осигурява, като всяко предприятие, на което са предоставени специални или изключителни права, или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес, и във връзка с тези услуги получава компенсация за обществени услуги независимо под каква форма, и наред с това осъществява и други дейности, поддържа отделни счетоводни сметки по начин, при който:

1. относимите към различните дейности аналитични сметки са разделени;

2. всички приходи и разходи са коректно отнесени или разпределени на базата на последователно прилагани и обективно определени принципи за отчитане на разходите;

3. принципите, в съответствие с които се поддържат отделните счетоводни сметки, са ясно установени.

(2) Изискванията по ал. 1 се прилагат само по отношение на дейности, които не са обхванати от специфични разпоредби във връзка с прозрачността на финансовите взаимоотношения между държавните органи и органите на местното самоуправление и предприятията, на които са предоставени специални или изключителни права или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес, когато такива разпоредби са в изпълнение на задължения от Договора.

Чл. 4. (1) Изискването за осигуряване на прозрачността по чл. 1, ал. 1 не се прилага спрямо финансовите взаимоотношения между държавните органи или органите на местно самоуправление, и:

1. държавни или общински предприятия по отношение на тези услуги, извършването на които не може да засегне в значителна степен търговския обмен между Република България и другите държави - членки на Европейския съюз;

2. Българската народна банка;

3. държавни или общински кредитни институции по отношение на депозираните в тях държавни или общински средства от държавни органи или органи на местното самоуправление при нормални търговски условия;

4. държавни или общински предприятия, чийто общ годишен нетен оборот за периода от двете финансови години, предхождащи годината, през която посочените в чл. 1, ал. 1 държавни или общински средства са били предоставени или използвани, е по-малък от левовата равностойност на 40 млн. евро; съответно държавни кредитни институции, чиято обща стойност на актива на баланса за същия период е по-малка от левовата равностойност на 800 млн. евро.

(2) Изискването за осигуряване на прозрачността по чл. 1, ал. 2 не се прилага спрямо:

1. предприятия по отношение на тези услуги, извършването на които не може да засегне в значителна степен търговския обмен между Република България и другите държави - членки на Европейския съюз;

2. предприятия, чийто общ годишен нетен оборот за периода от двете финансови години, предхождащи годината, през която предприятието се е ползвало със специално или изключително право, предоставено му от държавата, съгласно чл. 86, ал.1 от Договора или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес съгласно чл. 86, ал.2 от Договора, и във връзка с тези услуги получава компенсация за обществени услуги независимо под каква форма, е по-малък от левовата равностойност на 40 млн. евро; съответно държавни или общински кредитни институции, чиято обща стойност на актива на баланса за същия период е по-малка от левовата равностойност на 800 млн. евро;

3. предприятия, на които е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес, в съответствие с чл.86, ал. 2 от Договора, ако държавната помощ, която те получават под каквато и да е форма, включително субсидия, обезщетение или компенсация, е била определена за съответния период, следвайки открита, прозрачна и не дискриминационна процедура.

Чл. 5. (1) Държавните органи или органите на местно самоуправление, които предоставят държавни средства на държавно или общинско предприятие и съответното държавно или общинско предприятие, което получава държавни или общински средства, следва да поддържат информацията, отнасяща се до финансовите взаимоотношения по чл.1, ал. 1 на разположение на Министерството на финансите и Европейската комисия в продължение на пет години от приключване на финансовата година, през която държавните или общинските средства са били предоставени. В

случай, че същите средства са били използвани през по-късна финансова година, петгодишният срок започва да тече от приключването на тази финансова година.

(2) Всяко предприятие, на което са предоставени специални или изключителни права или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес и във връзка с тези услуги получава компенсация за обществени услуги независимо под каква форма, като наред с това осъществява и други дейности, следва да поддържа информацията относно финансовата и организационната структура по чл. 1, ал. 2 в продължение на пет години от приключване на финансовата година, за която информацията се отнася.

(3) При необходимост, както и при всяко конкретно поискване от Европейската комисия, Министерството на финансите изисква от ресорните държавни органи или органи на местно самоуправление на съответните държавни или общински предприятия, както и от предприятията, на които са предоставени специални или изключителни права или е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес и във връзка с тези услуги получава компенсация за обществени услуги независимо под каква форма, и наред с това осъществяват и други дейности, да предоставят информацията по ал. 1 и 2 заедно с всяка друга необходима допълнителна информация и особено за предвидените цели.

Чл. 6. (1) Държавните и общинските предприятия от производствения сектор ежегодно предоставят на Европейската комисия, чрез Министерството на финансите, предвидената в ал. 2 финансова информация в сроковете, установени в ал. 6.

(2) От всяко държавно или общинско предприятие от производствения сектор и в съответствие с ал. 3 и 4 се изисква поотделно следната финансова информация:

1. годишен доклад за дейността и годишен финансов отчет (счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите/отчет за доходите, обяснителни записки заедно със счетоводните политики, изложения на директорите и отчети за дейността, отчет за паричните потоци, отчет за собствения капитал и приложение, съдържащо информация за прилаганата счетоводна политика, състоянията и измененията в активите и пасивите и в приходите и разходите, паричните потоци, както и други оповестявания съгласно изискванията на приложимите счетоводни стандарти, а така също и бележки от срещите на акционерите и всякаква друга уместна информация);

2. данни за осигуряването на дялов капитал или на квазикапиталови средства, подобни по естество на собствен капитал, като се уточнят условията на неговото/тяхното осигуряване - дали са обикновени, привилегирани, с отложено плащане, конвертируеми, както и лихвените проценти, дивидентът и прехвърлянето на правата по тях;

3. данни за безвъзмездни субсидии или субсидии, които подлежат на възстановяване само при определени условия;

4. данни за отпуснатите на предприятието кредити, включително овърдрафтове и аванси по капиталови инжекции с описание на лихвените проценти, условията по съответния кредит и неговото обезпечение, ако такова е дадено от кредитополучателя на кредитодателя;

5. данни за гаранции, предоставени на предприятието от държавни органи или органите на местно самоуправление с оглед отпускането на кредит, като се уточнят условията по тези гаранции и всякакви плащания от страна на предприятието, направени във връзка с тях;

6. данни за изплатени дивиденти и не разпределена печалба;

7. всякакви други форми на намеса от страна на държавата и в частност опрощаването на суми, дължими на държавата от държавните или общинските предприятия, включително подлежащи на възстановяване кредити, субсидии,

плащането на корпоративни данъци или на вноски по социалното осигуряване и други подобни задължения.

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя поотделно и от всяко държавно или общинско предприятие, чийто годишен нетен оборот за последната финансова година е бил по-голям от левовата равностойност на 250 млн. евро.

(4) В случаите на икономическа група от държавни и/или общински предприятия, информацията по ал. 2 се предоставя поотделно за всяко предприятие, включително и за тези, които се намират в Европейската общност, и съдържа, когато е уместно:

1. вътрешногруповите и междугруповите сделки между различни държавни и/или общински предприятия, както и описание на сделките, сключени пряко между държавните органи или органите на местно самоуправление и държавни или общински предприятия;

2. посочения в ал. 2, т. 2 дялов капитал, който ще включва дяловия капитал, внесен директно от държавата, включително от органи на местно самоуправление, както и дяловия капитал, получен като вноска от държавен или общински холдинг или друго държавно или общинско предприятие (включително финансови институции), независимо дали са в или извън същата група; връзката между осигурителя на финансите и получателя следва винаги да бъде уточнена; докладите по ал. 2 се представят за всяко предприятие поотделно, както и за подхолдингова компания, обединяваща няколко държавни или общински предприятия, доколкото консолидираните продажби на подхолдинговата компания водят до нейното класифициране като "производство".

(5) В случай, че държавно или общинско предприятие разделя дейността си в няколко правно обособени предприятия, на Министерството на финансите се представя един консолидиран отчет, отразяващ достоверното икономическо състояние на икономическа група от предприятия, извършващи дейност в един и същ или тясно свързани отрасли. Министерството на финансите не приема консолидиран отчет от диверсифицирани или чисто финансови холдинги.

(6) Информацията по ал. 2 се предоставя в Министерството на финансите в рамките на 15 работни дни от датата на публикуване на годишния финансов отчет на съответното държавно или общинско предприятие. За предприятията, които не публикуват годишен финансов отчет, информацията се предоставя не по-късно от девет месеца от приключване на финансовата година, за която се отнася.

(7) С цел оценка и представяне пред Европейската комисия на списък на предприятията, обхванати от разпоредбите на този член, ежегодно в срок до 28 февруари на всяка година, предприятията представят в Министерството на финансите данни за техния отчетен годишен нетен оборот за предшестващата година.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "държавни органи" са всички органи на държавната власт, включително централните и териториалните органи на изпълнителната власт;

2. "държавни и общински предприятия" означава всяко предприятие, върху което централните или териториалните органи на изпълнителната власт, или органите на местно самоуправление могат да упражняват пряко или косвено доминиращо влияние по силата на своята собственост върху него, на своето финансово участие в него или по силата на правила, регулиращи дейността му; доминиращо влияние от страна на централните или териториалните органи на изпълнителната власт или органите на местно самоуправление се предполага, когато тези органи пряко или косвено:

а) притежават над 50 на сто от капитала на предприятието; или

б) притежават блокираща квота в капитала на предприятието ; или
в) могат да назначат повече от половината от членовете на управителните или контролните органи на предприятието;

3. "специални права" означава правата, предоставени от държавата на ограничен брой предприятия чрез закон, подзаконов нормативен акт или административен акт, по силата на който, в рамките на определен географски регион:

а) се ограничава броят на предприятията, имащи правото да предоставят услуга или да извършват дейност до две или повече, но не на основата на обективни, пропорционални и недискриминационни критерии; или

б) се определят няколко конкурентни предприятия като имащи правото да предоставят дадена услуга или да извършват определена дейност, но не на основата на обективни, пропорционални и недискриминационни критерии; или

в) се предоставят на дадено предприятие или предприятия, но не на основата на обективни, пропорционални и недискриминационни критерии, нормативно или административно определени предимства, които съществено засягат възможността останалите предприятия да предоставят същите услуги или да извършват същата дейност в същия географски регион при същите условия;

4. "изключителни права" означава правата, предоставени от държавата на дадено предприятие чрез закон, подзаконов нормативен акт или административен акт, по силата на който се запазва неговото право да предоставя услуги или да извършва дейност в рамките на определен географски регион;

5. "различни дейности" означава, от една страна, всички продукти или услуги, по отношение на които на дадено предприятие са предоставени специални или изключителни права, или извършването на услуги от общ икономически интерес, възложено на предприятието, и от друга страна, всеки друг продукт или услуга, по отношение на които предприятието е действащо;

6. "предприятия от производствения сектор" означава всяко предприятие, на което най-малко 50 % от общия годишен оборот е в резултат от производствена дейност; това са предприятията, чиято дейност попада в раздел "Г" - Производствени (подраздели "ГА" до "ГО" включително) на Националната класификация на икономическите дейности (НКИД);

7. "годишен нетен оборот" означава годишните нетни приходи от продажби на предприятието.

Заключителна разпоредба

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл.6, ал.4 от Закона за държавните помощи, влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз и отменя Наредба №6 от 2002 г. за реда за наблюдение и осигуряване на прозрачност на държавните помощи (обн.ДВ, бр.77 от 2002 г.; изм. бр.29 от 2004г.; изм. и доп., бр.2 от 2006г.).

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:

/ ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ /

Изготвил: А.Грозданова, гл.експерт в отдел „Държавни помощи”

Съгласували:

21.12.2006 г.Пламен Василев, началник на отдел „Държавни помощи”:

Лъчезар Стефанов, директор на дирекция „Външни финанси”:

Дата:

Тодор Цветков, директор на дирекция „Държавно юрисконсулство”:

Дата :

Димитър Ивановски, зам.-министър на финансите: